

mokrati, hvor alle er Medborgere og medbestemmende, hvor alle har lige politisk Betydning, og den økonomiske Ordning, hvor vi lever under det gamle Enevælde, hvor een Mand er enebestemmende, og alle de andre, Arbejderne i Bedriften, intet har at sige. Der kommer derved en uforligelig Modsætning og en uheldig Spænding ind, for hvilket der maa ske en Udløsning, om ikke Verdenskrigen og Verdenskrisen med alle deres Ulykker endnu en Gang skal komme over Verden. Det skulde dog Verdenskrigen og Verdenskrisen have lært os, at disse gamle Principper har spillet Fallit en Gang for alle. Vi maa slaa ind paa bedre Veje end dem, der har ført til Verdenskrigen og Verdenskrisen. Det Princip, at Arbejderne ikke skal anses for en blot og bar Handelsvare, er, siger Versaillestraktaten, det grundlæggende. Det hedder endvidere, at man skal tilstræbe „Lønninger, der tillader Arbejderne at opretholde en efter Tiden og Landets Forhold passende Levelfod. Indførelse af 8 Timers Arbejdsdag eller 48 Timers Arbejdsuge som det Maal, hvortil man skal stræbe, hvor det ikke allerede er naaet“. Det er samtlige de Regeringer, der har afsluttet Versaillesfreden, der her gaar ind paa at acceptere det Krav, som Arbejderne og Socialdemokratiet i 60 Aar havder rejst om 8 Timers Dagen og 48 Timers Arbejdsugen. Det var konservative, til Dels reaktionære Politikere, der den 28. Juni 1919 satte deres Navne under dette verdenshistoriske Dokument, som ogsaa er forpligtende for os, saaledes som jeg nu har vist. Endvidere „Indførelse af en egentlig Hvile paa mindst 24 Timer, der saa vidt muligt skal indbefatte Søndagen, Forbud mod Børns Arbejde og passende Indskrænkninger i unge Menneskers Arbejde o. s. v.“ Saaledes lyder Versaillestraktaten, deraf er Folkeforbundspagtens Artikel 23 udsprunget. I den Aand, hvori denne Traktat paa dette Omraade er affattet, og i den Aand, hvoraf Folkeforbundspagtens Artikel 23 er udsprunget, beder jeg ærede Medlemmer af den høje Rigsdag behandle disse Konventionsforslag, de ledsagende Lovforslag og Lovforslaget om Bedriftsraad.

**Formanden:** Eksemplarer af de nu fremsatte Lovforslag vil blive omdelt til Tingets Medlemmer.

Da Erhvervsministeren for Tiden er optaget af Forhandlinger i det andet Ting, skal jeg foreløbig lade den under Punkt 2 paa Dagsordenen opførte Sag udgaa.

Man gik derefter til:

*Første Behandling af Forslag til Rigsdagsbeslutning angaaende Afslutning af Konvention om Forligsnævn mellem Danmark og Norge.*

(Forslagene findes i Tillæg C. Sp. 27).

Forslagene sattes til Forhandling.

**Formanden:** Under denne Sag vil ogsaa de paa Dagsordenen under Nr. 4, 5 og 6 opførte Sager kunne behandles.

**Udenrigsministeren (Moltke):** De Overenskomster, jeg i Dag har den Ære at forelægge for det høje Ting, falder i to Grupper, den første omfattende de mellem Danmark og de skandinaviske Lande og Finland afsluttede Forligsnævnskonventioner, den anden omfattende den mellem Danmark og Svejts afsluttede Overenskomst af samme Art. Jeg skal tillade mig først at behandle den første Gruppe.

Overenskomsterne omhandler Tvistigheder, som ikke indenfor en rimelig Tid har kunnet løses ad diplomatisk Vej og ikke ifølge Statutten for den faste mellemfolkelige Domstol i Haag eller anden Overenskomst mellem Parterne skal afgøres ved en egentlig Domstols- eller Voldgiftskendelse. Overenskomsterne er tænkt at indgaa som et Led i Folkeforbundspagtens System, saaledes at dette træder i Virksomhed, naar det ikke er lykkedes de i Overenskomsterne omhandlede Nævn at bringe Stridighederne til Ophør. I Overenskomsternes Indledning henvises der da ogsaa udtrykkeligt til, at Parterne ønsker at fremme Udviklingen af Forligsbehandling i en med Folkeforbundspagten stemmende Aand og har villet gennemføre Grundsætningen i Forbundsforsamlingens Beslutning af 22. September 1922 netop om Afslutningen af Forligsnævnsoverenskomster. Til Forskel fra Forbundspagtens System skal Stridighederne ikke straks forelægges Forbundsraadet, men derimod henvises til et mellem de kontraherende Parter oprettet Nævn, som, da det er nedsat af Parterne selv, kan antages at have større Mulighed for at være nærmere bekendt med og forstaa Spørgsmaalene og derved foreslaa en for Parterne antagelig Løsning.

Jeg skal nu gennemgaa de forskellige Artikler. I Henhold til Artikel 1 forpligter Parterne sig til at henvise til Forligsnævnet alle Stridigheder, af hvad Art de maatte